

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

10 otázek pro ... Stanislava Balíka

JUDr. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D. je sedmý děkan Fakulty právnické ZČU v Plzni (2020) a advokát, nejstarší člen v AK Balík Krtková Šatánková Kojan (zal. 1990). Patřil do týmu Karla Čermáka, který obnovoval nezávislou advokacii (1990-2004), byl členem Ústavního soudu v jeho druhé dekádě (2004-2014), působí na Fakultě právnické ZČU (1996) a na dalších vysokých školách. Spolupracuje s ČAK, mj. v delegaci při CCBE (2015). Věnuje se právním dějinám, právní etice a ústavnímu právu, v advokacii vykonává generální praxi.

1. Který předmět byl na studiích Vaším nejoblíbenějším a proč? A který jste naopak neměl rád vůbec?

Který předmět se stane při právnických studiích mým nejoblíbenějším, jsem měl již do kolébky dáno, navíc hned první přednášku, kterou jsem na fakultě poslouchal, měl právě můj tatínek v předmětu Obecné dějiny státu a práva o počátcích státu a o právu ve starověkém Egyptě a Mezopotámii. Byl jsem již tehdy trochu rebel, a tak jsem si v přednáškovém sále Collegium maximum před zahájením okem vyměřil, kam nebude od pultu vidět za sloup, a tam jsem si sedl. Tatínek byl vždy excelentní, ale takto brilantně jsem ho slyšel přednášet hned napoprvé. Dodnes slyším, jak pro odlehčení řekl, že „období matriarchátu vystřídal patriarchát, který bohužel trvá dodnes“. Při večeři jsem chvíli sledoval, jak se snaží nedat na sobě najevo rozčarování z mé domnělé absence, a pak jsem vše uvedl na pravou míru: „Tak patriarchát bohužel trvá dodnes? Že jsem to tady nezaregistroval...“ Slyšel jsem všechny přednášky tatínka, Jaromíra Kincla, jehož přátelsky jmenoval přezdívkou Bivoj, i Karla Litsche. Lásku k obecným právním dějinám ve mně ještě prohloubili a mnohokrát na ně, když dnes přednáším, vzpomínám a doufám, že jim „sahám alespoň po paty“. Jak byl začátek studia hezký, konec provázek naopak nenáviděný tzv. Vědecký komunismus. Na přednášky jsem nechodil a na povinných seminářích rozčiloval pana soudruha Moravce replikou velkomoravského kříže, kterou jsem nosil na krku v rozhalence po celá studia. Jen jsme vyvázli u zkoušky, spěchali jsme do krušovické pivnice na rohu Pařížské a Široké ulice, abychom tam z mozku několika pivy vymyli ony splašky, jimiž jsme jej po krátkou dobu byli nuceni zabahnit...

2. Čím byste byl, kdybyste nebyl právníkem?

Tuto otázku jsem dostal poprvé ještě jako malé dítě. Maminka vždy vzpomínala na to, jak jsem odpověděl, že lenochem. Toto dětské přání se mi nesplnilo a ukázalo se, že pro tuto roli nemám předpoklady. Mohu říci, že působením v oborech, které mám rád, jsem měl díky stálému „sezení na více židlích“ možnost splnit všechna svoje přání. Historikové si tak mohou říkat, že jsem alespoň dobrý právník, právníci naopak, že alespoň dobrý historik, k tomu učím, píšu, občas koketuji s žurnalistikou, prostě „mám splněno“. Za studií jsem zkusil i další profese, pomocný dělník na stavbě, závozník, noční hlídač a mohu říci, vždy došlo na tatínkova slova, že „každá poctivá práce člověka naplňuje“. Pokud by mne byl osud zavál kamkoliv, věřím tomu, že bych byl v té profesi našel zalíbení.

3. Jak často Vás ve Vašem oboru něco překvapí?

Každý den. Právníkova práce je nesmírně pestrá, překvapí vás, že se podařilo smířit rozvaděné protistrany, znechutí vás až nepředpokládaná lidská bezcitnost a malost, překvapí vás mile, že se vám podařilo přesvědčit soudce o vašem právním názoru, nebo naopak nemile, že na vás nedal, překvapí vás klientův dlouhotrvající vděk i u jiného jeho rychlé zapomenutí, jen vás přestal potřebovat. Právníkův život je mozaika každodenních „vítězství“ a „porážek“, s nimiž se musí naučit vypořádat a žít. Jak mi moudře radil tatínek: „Kaše není stále tak horká, jako když se uvaří.“

4. Čím Vás dokáží studenti překvapit?

To si netroufnu předpovědět. Studentská kreativita je nekonečná. V poslední době mě, a teď nevím, zda vlastně mohu říci, že mne mile překvapili, protože jsem v to věřil, absolventi naší Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni. Dne 22. září jsme letos konali oslavy 30. výročí založení fakulty a v rámci programu naplánovali setkání s absolventy. Největší přednášková místnost ve fakultní budově byla naplněna absolventy, dnes již úspěšnými a v právnické obci etablovanými našimi bývalými studenty, kteří promovali v nejrůznějších letech její dnes již tak trochu historie. Dýchla tam na mě atmosféra solidarity, kolegiality, hrdosti na almam matrem, noblesa a úcta k sobě samým. Tito naši bývalí studenti, kteří v časech zlých za svoji fakultu dokázali bojovat, a posléze se jako její odchovanci dobře uplatnili, tak v mých očích „vyřadili políček“ hlupáčkům, kteří se z jisté setrvačnosti a nevědomosti o naši fakultu nepřestávají otírat...

5. Který zákon považujete za nejzdařilejší?

Desatero.

6. Kdyby pro Vás peníze nebyly vůbec důležité, co byste dělal?

Ony ale pro mne vůbec důležité nejsou. Čím jsem starší, tím více se při testu proporcionality utvrzuji v tom, že čas je důležitější než peníze. Rád bych svůj zbývající čas pokud možno co nejvíce smysluplně využil.

7. Kdo Vás v životě - tom pracovním i soukromém - nejvíce motivuje?

Na tuto otázku lze obecně odpovědět třemi slovy. Všichni a všechno. Rozvedu-li ji, někdo či něco třeba jen jednorázově, ad hoc, ale celoživotně samozřejmě dobré zázemí, které vědomě i podvědomě nechci zklamat. Měl jsem a mám od dětství doposud vynikající rodinné zázemí, které mne motivuje k tomu, abychom si v naší rodině předávali úctu k trvalým hodnotám, touhu po svobodě, demokracii a právním státu jako pomyslný štafetový kolík, který teď právě držíme spolu my s mojí paní, z generace na generaci. Vždy, ať to bylo v jakékoliv profesní roli, jsem měl a mám štěstí na soudržný a podobně názorově usazený užší kolektiv, i v pracovním životě jsem měl své profesní otce, jak označují například francouzští advokátní koncipienti své - v našem prostředí poněkud neohrabaně nazývané - školitele. Ostatně již v počátcích dob normalizačních jsem narazil na vynikající kantorky a kantory, kteří ve mně pěstovali moudrost, že nejlepší zbraní v ochraně svobody proti komunistům, kterou mi nikdo nesebere, je vzdělání. Motivují mne studenti, abych v nich vzbudil zájem o obor a vedl je k profesní etice... V těch jednotlivých věcech mne nejvíce motivuje, ba řekl bych, vyhecuje, vidím-li, že se někomu nebo někde děje nespravedlnost. A teď na sebe ještě něco prozradím. Nejlépe je jít na mne otázkou: „Věděl by sis s tím poradit?“

8. Jací lidé Vás nejvíce dokáží rozčílit?

Ti, kteří vědomě lžou, šíří dezinformace, záměrně rozdělují společnost, pokoušejí se ohýbat Ústavu, zjevně nespravedlivá rozhodnutí odůvodňují metodou přepjatého formalismu, úmyslně překrucují dějiny. Ono však nejde jen o klasické rozčílení; v případech, kdy se do této skupiny zařadili i lidé, které jsem znával v těchto směrech „neodhalené“, a měl tudíž o jejich charakteru jinou představu, došlo u mě k obdobné lidské ztrátě, jaká nastávala před listopadem 1989, když mi někdo vysvětloval, že vstoupí do KSČ, aby ji rozkládal zevnitř, a přitom už ani nechtěl být přesvědčován o tom, že je to nesmysl, protože mu šlo jen o nedůstojný pokus ospravedlnit to, že je rozhodnut tam vstoupit. Po letech jsem to sice odpustil, ale zapomenout to neumím dodnes...

9. Co byste vzkázal mladým lidem, kteří uvažují o právnické profesi?

Na viděnou v září 2024 v Plzni na vaší vůbec první vysokoškolské přednášce o počátcích státu a o právu ve starém Egyptě a Mezopotámii. Přijďte, i když o tom matriarchátu a patriarchátu už to znáte... Doba studia jsou krásná léta a právnická profese vám pak jistě učaruje.

10. Kde se vidíte za 10 let?

V demokratickém právním státě jménem Česká republika při další, tedy do třetice všeho dobrého, třetí příležitosti odpovídat na otázky do rubriky „10 otázek pro ...“

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [10 otázek pro ... Roberta Matase](#)
- [10 otázek pro ... Michala Kunu](#)
- [10 otázek pro ... Pavla Staňka](#)
- [10 otázek pro ... Barboru Paclíkovou](#)
- [10 otázek pro ... Jana Jiráčka](#)
- [10 otázek pro ... Kateřinu Mikulovou](#)
- [10 otázek pro ... Martina Dančišina](#)
- [10 otázek pro ... Šárku Doležálkovou](#)
- [10 otázek pro ... Miroslava Různara](#)
- [10 otázek pro ... Vojtěcha Hanzala](#)
- [10 otázek pro ... Marka Netáhla](#)